

PROGRAMMABEGROTING
2021

WOORD VOORAF

Voor u ligt een begroting 2021-2024 die conform de vastgestelde Kadernota is opgesteld. In de Kadernota zijn de nodige bezuinigingen en ombuigingen vastgesteld en is er geen lastenverzwaring voor de inwoners en bedrijven in Leiderdorp aangekondigd. De onzekerheden die in de Kadernota zijn aangestipt, de coronacrisis en de herverdeling van het Gemeentefonds, zijn nog steeds van kracht.

Na de Kadernota moeten er altijd nog de nodige onderwerpen verwerkt worden en de Kadernota wijkt dan ook altijd af van de uiteindelijke Begroting. Een belangrijk verschil is dit keer dat niet alle jaren financieel sluitend zijn. Het jaar 2021 is niet financieel sluitend, maar de opeenvolgende jaren zijn dat wel. Hiermee voldoet Leiderdorp wel aan de eis dat een gemeente een structureel, reëel sluitende Begroting moet hebben. Wij zijn nog steeds van mening dat Leiderdorp een financieel gezonde gemeente is. Wel raken de steeds oplopende kosten in het sociaal domein ook Leiderdorp en moeten we goed blijven sturen om Leiderdorp ook in de toekomst financieel gezond te houden.

Om de kosten in het sociaal domein (met name Jeugdhulp) beheersbaar te houden en terug te dringen, is er in 2020 een goede bodem gelegd met de aanbesteding van de Jeugdhulp samen met de gemeenten in de Leidse regio en Holland Rijnland. Voor 2021 en verder is het zaak om hier goed de vinger aan de pols te houden

Dit jaar is er hard gewerkt om alle vergunningen en subsidies goed te regelen voor het Groene Hartcentrum. Het laatste gedeelte van 2020 en vooral het jaar 2021 zal in het teken staan van realisatie en afronding van dit voor Leiderdorp prachtige project.

Op het gebied van veiligheid houden wij de ingezette koers vast. De huidige – door de raad vastgestelde – prioriteiten zijn onder andere: wijkgerichte handhaving en ondermijning. Hiermee zijn we elke dag bezig, ook de komende tijd, en dit heeft zijn beslag in het uitvoeringsplan.

Zo wordt de gemeentelijke handhaving steeds professioneler, maar ook het beroep dat gedaan wordt op de BOA's (Buitengewoon Opsporingsambtenaren) neemt nog steeds toe. Zij worden bevraagd op verschillende domeinen en dragen met hun inzet bij aan de leefbaarheid en veiligheid in de wijken. Juist door de toenemende druk op de BOA's, wordt de komende tijd aandacht besteed aan welke keuzes we als gemeente willen maken. Daarnaast is ondermijning een steeds belangrijker thema. We hebben een BIBOB-beleidslijn en er is al veel aandacht besteed aan bewustwording op dit punt. Toch is hier nog een wereld te winnen, en dat is ook nodig! Een door de jaren toenemend aantal criminele netwerken wortelen zich in de lokale samenleving, buiten het zicht van politie en justitie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van legale structuren en voorzieningen. De integriteit van de overheid, ondernemers en particulieren en daarmee het rechtsgevoel, onze rechtsstaat en de instituties zijn in het geding. In Leiderdorp zal daarom samen met de regio én daarbuiten, nadrukkelijk worden ingezet om samen met zoveel mogelijk betrokkenen, ondermijning tegen te gaan.

We gaan in 2021 starten met de renovatie van de scholen in Leiderdorp. Kinderen hebben recht op een perfecte omgeving om te leren en om hun talenten te gebruiken.

Met betrekking tot duurzaamheid wordt de RES 1.0 vastgesteld na te zijn besproken met inwoners en gemeenteraad. Er komt duidelijkheid rond de restwarmte(leiding) uit Rotterdam en de inwoners worden door de GOED- campagne steeds

meer bewust van een duurzame samenleving en hun eigen rol daarin. Ook maken we duidelijke stappen met VANG: van afval naar grondstof en komen wij met aanvullend afvalbeleid.

Participatie met de inwoners is de basis voor onze activiteiten in de buitenruimte waar we in 2021 ook weer enthousiast mee doorgaan. We gaan voortvarend aan de slag met de bomenbalans. Bomen zijn belangrijk voor Leiderdorp en worden, bijvoorbeeld bij ziekte, altijd vervangen. We komen met een update van het subsidiebeleid met een focus op transparantie. We gaan in gesprek met de gemeenten in de Leidse Regio om gezamenlijk de krachten te bundelen.

Het jaar 2021 zal in het teken staan van (werk in) uitvoering en realisatie. We starten voortvarend met de uitvoering van de deelnota's verkeer uit de Mobiliteitsvisie en ronden de herinrichting van de Ericalaan en Simon Smitweg af. Met de Gebiedsvisie Baanderij wordt koers gezet naar een uniek, aantrekkelijk, duurzaam en toekomstbestendig modern woon-, werkgebied aan de oever van de Zijl. Aan de hand van de uitvoeringsagenda zullen wij met alle betrokken partijen in gestaag tempo verder werken aan de ruimtelijke bouwstenen en de uiteindelijke realisatie.

Aan de hand van de sportnota en de het lokale sportakkoord zullen we verder met de verenigingen, het onderwijs en andere partners uitvoering geven aan de doelstelling om meer mensen blijvend te laten sporten en bewegen. Op de Driemasterlocatie, Hoogmadeseweg 72 en Statenhof zullen daadwerkelijk (studenten) woningen opgeleverd worden en werken we hard verder aan de realisatie van nog meer woningen om de woningnood te verlichten.

Hoofdpijnen financiële begroting

Uitgangspunten van de provincie

De provincie heeft ons in de begrotingscirculaire 2021-2024 geïnformeerd over haar beoordeling van onze programmabegroting. Het college is van mening dat de programmabegroting 2021 voldoet aan de uitgangspunten van de provincie en kan rekenen op een positieve beoordeling.

Programmabegroting 2021

De begroting 2020, de financiële kadernota 2021-2024 en de nota 'Naar een Toekomstbestendige Begroting' vormen de basis van de programmabegroting 2021. Daarnaast bepalen verschillende mutaties het meerjarenbeeld van Leiderdorp, zoals:

- de effecten van de meicirculaire gemeentefonds, waarover we de raad voor de zomer informeerden;
- de structurele doorwerking van de budgetten voor jeugdhulp en onderwijshuisvesting;
- de vastgestelde dekkingsmaatregelen om de begroting in meerjarenperspectief in evenwicht te brengen;
- de doorberekening van de kapitaallasten na de actualisering van de investeringsplanning.

De lokale lasten

Elk jaar in december leggen we de tarieven ter besluitvorming aan de raad voor. Daarbij houden we rekening met het maximum dat voor sommige tarieven landelijk geldt. In 2021 stijgen de lokale lasten met de inflatiecorrectie. In de financiële kadernota stelden we deze vast op 1,9%. Daarnaast voeren we nog enkele aanpassingen door, zoals u in de paragraaf lokale heffingen kunt lezen. De hondenbelasting vervalt met ingang van 2021.

Van programmabegroting 2020 naar programmabegroting 2021

De tabel hieronder laat de ontwikkeling van de begroting zien. We starten de tabel met de uitkomst van de financiële kadernota 2021-2024. In die uitkomst zijn alle mutaties van de kadernota én alle dekkingsmaatregelen van de nota 'Naar

een Toekomstbestendige Begroting' meegenomen. Daaronder staan alle toegevoegde mutaties na de kadernota, met uitzondering van financieel-technische mutaties.

Nr.	Onderwerp	2021	2022	2023	2024
	Stand meerjarenbeeld kadernota 2021-2024	-84.937	-319.811	-305.215	-22.236
1	Meicirculaire 2020 Gemeentefonds	-143.472	-162.131	-95.077	-31.430
2	Herberekening kapitaallasten	-312.588	-189.614	-105.957	-43.444
3	Voorziening rioleringen	47.251	33.935	41.865	84.811
4	Ontwikkeling rioolheffing	0	0	0	-55.093
5	Afrondingsverschillen	6.909	6.835	6.742	6.691
6	Overige indexeringen	13.276	12.726	10.419	12.484
7	Verkoop accommodaties	-19.338	-19.238	-19.138	-19.038
8	Markten actualisatie ramingen	13.187	13.187	13.187	13.187
9	Begraafrechten indexering 2020	5.738	5.738	5.738	5.738
10	Reserve bedrijfsvoering	200.000	100.000	0	0
11	Aansluiting gemeenschappelijke regelingen	54.038	0	0	0
12a	Behoedzaamheidsreserve saldo kadernota	84.937	319.811	305.215	22.236
12b	Behoedzaamheidsreserve n.a.v. meircirc 2020	143.472	162.131	95.077	31.430
12c	Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds	-8.473	36.431	47.144	-5.336
	Saldo begroting 2021-2024	0	0	0	0

Financiële ontwikkelingen na de kadernota 2021-2024

1 Algemene uitkering/meicirculaire 2020

De uitkomsten van de meicirculaire waren onderwerp van de raadsbrief van 17 juni 2020. Ze vormen een mutatie in het meerjarenbeeld in aanvulling op de financiële kadernota 2021-2024. De mutaties in de decentralisatie-uitkeringen verwerkten we budgettair neutraal. Hier tonen we de netto-ontwikkeling van de algemene uitkering. Overeenkomstig het voorstel in de raadsbrief zijn de meevallers toegevoegd aan de behoedzaamheidsreserve.

2 en 3 Herberekening kapitaallasten

We berekenden de kapitaallasten voor de begroting 2021. Daarbij hielden we rekening met het investeringsplan volgens de kadernota. Voor zowel de lopende investeringen als voor de investeringsvoornemens bepaalden we een kasstroomprognose, waarmee we vervolgens de rente en de afschrijving berekenden. Dat betekende in een aantal gevallen dat het eerste jaar van afschrijving opschuift. Dat leidt - vooral in 2021 - tot een voordeel op de kapitaallasten. Een deel van het voordeel heeft betrekking op de kapitaallasten van rioleringen. De effecten daarvan verrekenen we met de voorziening rioleringen.

4 Ontwikkeling rioolheffing

De rioolheffing verhogen we op basis van het Integraal Waterketen Plan jaarlijks met 3% extra. Die verhoging hadden we nog niet eerder in de nieuwe jaarschijf voor 2024 verwerkt.

5 en 6 Afrondingsverschillen en overige indexeringen

In de financiële kadernota 2021-2024 maken we een inschatting van de financiële consequenties van de indexering van de baten en lasten. In de gedetailleerde verwerking van die indexeringen ontstaan kleine afwijkingen. Dat komt doordat enkele posten net zijn gewijzigd of doordat de betreffende post buiten de algehele indexering blijft. De detailbegroting lopen we altijd na op kleine verschillen die vooral technisch van aard zijn.

7 Verkoop accommodaties

De verkoop van twee accommodaties is in een afrondende fase. Daarmee komen de bijbehorende baten en lasten in de begroting 2021 te vervallen. Deze zijn afgevoerd.

8 Markten actualisatie ramingen

Het beleid voor de ambulante handel bestaat uit het standplaatsenbeleid en het weekmarktbeleid. In april 2020 stelden we twee richtinggevendende notities vast voor de actualisatie van dit beleid. Op 14 juli 2020 stelden we de nota 'Actualisatie standplaatsenbeleid' vast. Met het oog op de coronacrisis besloten we om de notitie 'Actualisatie weekmarktbeleid' na de lockdownsituatie vrij te geven voor bespreking met marktkooplui en ondernemersvertegenwoordigers van de Santhorst. Omdat het voorstel is om het beleid voor de vergunningverlening van de weekmarkt te continueren, hebben we de begroting wel in overeenstemming gebracht met de uitkomsten van de notitie.

9 Begraafrechten indexering 2020

In december 2019 besloten we om de begraafrechten vanaf 2020 niet langer te indexeren. In de primitieve begroting 2020 hadden we die indexering volgens de uitgangspunten van de begroting 2020 echter al structureel doorgevoerd. Met deze mutatie doen we die structurele verhoging teniet. Dit komt overeen met de ontwikkeling van de tarieven begraafrechten.

10 Reserve bedrijfsvoering

Wettelijke voorschriften en nieuwe ontwikkelingen stellen hoge eisen aan onze bedrijfsvoering. De recente wens om digitaal te vergaderen is zo'n ontwikkeling. Samen met de andere gemeenten in de Leidse regio spelen we hier met een projectmatige aanpak flexibel op in. Deze projecten bekostigen we uit de reserve bedrijfsvoering. Tot 2020 was hiervoor de reserve informatievoorziening beschikbaar.

11 Aansluiting gemeenschappelijke regelingen

Bij de controle op de aansluiting tussen de vastgestelde begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen (GR) en de gemeentelijke begroting kwam een verschil in de bijdrage van de GR Oude Rijnzone naar voren. Op 7 mei 2020 besloot het bestuur van de GR Oude Rijnzone dat de gemeente Leiderdorp de volledige bedrijfsvoeringskosten van de GR Oude Rijnzone voor boekjaar 2021 draagt. Vanwege het aflopen van deze regeling hadden we deze bijdrage eerder afgevoerd.

12a, b en c Behoedzaamheidsreserve

De uitkomst van de financiële kadernota en de uitkomst van de meicirculaire verrekenen we met de behoedzaamheidsreserve. In de uitwerking van de begroting blijkt dat we in 2022 en 2023 nog een toevoeging aan de behoedzaamheidsreserve kunnen doen, maar in 2021 en 2024 verlagen we de toevoeging. Per saldo neemt de behoedzaamheidsreserve nog toe.

Corona

De structurele effecten van corona zijn nog onduidelijk en niet goed te onderbouwen. Het is dus lastig om daar rekening mee te houden in de begroting. In de jaren 2021 tot en met 2023 voegen we nog wel substantiële bedragen toe aan de behoedzaamheidsreserve. Incidenteel hebben we dus enige ruimte om eventuele nadelen als gevolg van de coronacrisis af te dekken.

Wij leggen u een solide begroting voor, die meerjarig sluitend is en die rekening houdt met een geactualiseerde inschatting van mogelijke risico's.

Wij zien uit naar de bespreking van deze begroting in de raad.

29 september 2020

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

De begroting bestaat uit twee delen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft deze tweedeling voor.

In het eerste deel - de **beleidsbegroting** - werken we het beleid per programma uit. De gemeenteraad stelde de indeling van de programma's en de subprogramma's op 4 juli 2016 vast. De beleidsbegroting bevat verder een hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, een hoofdstuk overhead en paragrafen.

De programma's beschrijven we volgens een vaste opzet: wat willen we bereiken, wat gaan we ervoor doen en wat mag het kosten. Elk subprogramma start met een inleiding en een schematisch overzicht van de doelen en activiteiten. We lichten de doelen toe onder het kopje 'Wat willen we bereiken?'. De activiteiten om deze doelen te behalen, beschrijven we onder 'Wat gaan we ervoor doen?'. Een tabel met de prestatie-indicatoren sluit het subprogramma af.

In deze programmabegroting hebben we de tabellen met de prestatie-indicatoren aangepast in overeenstemming met de wens van de raad voor een uniforme tabel waarin de opvolgende jaren aansluitend zijn opgenomen. In de tabellen staan nu de werkelijke indicatoren van de jaren 2017 t/m 2019, de geraamde of indien beschikbaar de werkelijke indicatoren (2E) voor het jaar 2020 en de geraamde indicatoren voor de jaren 2021 t/m 2024. Zo kunt u de beoogde indicatoren beter vergelijken met de trend uit het verleden.

In het onderdeel 'Waar staat je gemeente' staan de verplichte beleidsindicatoren: elke gemeente moet deze indicatoren in haar begroting presenteren. Om een vergelijking mogelijk te maken hebben die indicatoren een landelijk bepaalde eenheid, bijvoorbeeld per 1.000 of per 10.000 inwoners. Het landelijke gemiddelde fungeert als referentiewaarde.

Vervolgens beantwoorden we per programma de vraag 'Wat mag het kosten?'. In een tabel presenteren we de bedragen uit de jaarrekening 2019, de begroting 2020, de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024. De tabel splitst de lasten en de baten uit, de baten hebben een minteken. Ook lichten we de ontwikkeling van de begroting toe.

In de paragrafen rapporteren we over thema's die een dwarsdoorsnede van de begroting geven. Voorbeelden zijn bedrijfsvoering, onderhoud kapitaalgoederen en het weerstandsvermogen. De wetgever stelt in het BBV zeven paragrafen verplicht.

Deel twee van de begroting - de **financiële begroting** - bestaat uit het overzicht van baten en lasten, de uiteenzetting van de financiële positie en het overzicht per taakveld.

- Het overzicht van baten en lasten bevat de begrotingcijfers per programma. De toelichting gaat in op de grondslagen van de begroting, zoals vastgesteld in de kadernota. Verder brengen we in beeld of de begroting 2021 dan wel de meerjarenraming, structureel en reëel in evenwicht is.
- De uiteenzetting van de financiële positie geeft inzicht in de ontwikkeling van de balans, het investeringsplan en het overzicht van reserves en voorzieningen.
- In het overzicht per taakveld delen we de baten en lasten in naar taakveld.

Drie bijlagen sluiten de begroting af.